

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6212205027
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6212205027.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX a 2/ C. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom D. XX, zastúpených: Advokátska kancelária Peter Ďurica s. r. o., SNP 711/25, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 557 92 677, proti žalovanému Obec Chrastince, IČO: 00 647 411, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2C/117/2012-508 zo dňa 31.10.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2C/117/2012- 627 zo dňa 20. októbra 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku ktorým okresný súd o trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalobcom 1/ a 2/ priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovaný je **p o v i n ť** zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že žalobcovia 1/, 2/ sú bezpodieloví spoluvlastníci v celosti C-KN parcel zakreslených v geometrickom pláne na zameranie stavieb a určenie vlastníckeho práva pre obec a k. ú Chrastince číslo geometrického plánu 44461780-56/2011, vypracovaného Ladislavom Gazdíkom, Geodetická kancelária, Komenského 3, Veľký Krtíš, IČO: 44 461 780, ako parcela č. XXX/XX zastavaná plocha o výmere 47m² a parc. č. XXX/XX zastavaná plocha o výmere 71 m², ktorý geometrický plán tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového (ďalej len „CSP“) tak, že žalobcom 1/ a 2/ voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, rozsudkom sp. zn. 12Co/41/2019-583 zo dňa 30.06.2020 rozsudok okresného súdu vo výroku o určení vlastníctva potvrdil (výrok I.), vo výroku, ktorým okresný súd rozhodol o trovách konania odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobcom náhradu trov konania nepriznáva (výrok II.). O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva (výrok III.). V odôvodnení rozsudku odvolací súd vo vzťahu k trovám konania uviedol, že na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru o potrebe aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania. Zdôraznil, že účelom tohto zákonného ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Zákon nemôže postihnúť celú škálu rozmanitých životných situácií, preto sa právo dotvára sudcovským výkladom zákona, ktorý musí rešpektovať všeobecné podmienky uvedené v zákone. Predpokladom realizácie sudcovského moderačného práva v zmysle Civilného sporového

poriadku je, aby v konkrétnom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd z obsahu spisu zistil naplnenie oboch týchto podmienok. Konštatoval, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva v obci, v ktorej evidencia nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti. Žalobcovia, ktorí odvodzovali svoje vlastnícke právo od domnelého právneho titulu, napriek zisteniu nesúlady medzi faktickým a právnym stavom ich vlastníctva a mimosúdnym rokovaniam s obcou nepodnikli príslušné právne kroky smerujúce k zápisu ich vlastníctva do katastra nehnuteľností skôr, čím by sa vyhli mnohým nedorozumeniam, dokonca boli ochotní predmet svojho vydržaného vlastníctva odkúpiť, čo mohlo byť voči žalovanému zneisťujúce a zmätočné. Naopak, žalobcovia realizovali svoje práva a povinnosti vlastníkov aj po zistení nesúlady medzi faktickým a právnym stavom nehnuteľností bez toho, aby sa ihneď relevantným spôsobom domáhali záväzného a jednoznačného zodpovedania právnej otázky ich vlastníctva. Podľa odvolacieho súdu by s poukazom na tieto okolnosti nebolo spravodlivé, aby trovy vzniknuté žalobcom v tomto súdnom konaní napriek ich procesnému úspechu znášal žalovaný. Zároveň odvolací súd aj o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 257 CSP tak, že žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

3. Proti výroku o trovách konania predmetného rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 30. 06. 2020 podali žalobcovia prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu dovolanie, kde uviedli, že dovolanie podávajú podľa § 420 písm. f) CSP, vzhľadom k tomu, že rozhodnutím odvolacieho súdu o trovách konania došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Odcitovali odsek 17. a 18. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a uviedli, že kontradiktórne konanie zahrňuje právo žalobcov na to, aby boli vyzvaní, aby sa vyjadrili k prípadnej aplikácii ustanovenia § 257 CSP, pokiaľ súd použije toto ustanovenie zvažuje. Ďalej uviedli, že odvolací súd v predmetnej veci pokiaľ ide o aplikáciu ust. § 257 CSP porušil základné práva žalobcov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pretože im nevytvoril procesný priestor, aby sa mohli vyjadriť k prípadnému použitiu tohto ustanovenia na rozhodnutie o trovách konania. Zdôraznili, že ako strana sporu mali právo byť explicitne vyzvaní, aby včas zaujali k prípadnej aplikácii § 257 CSP svoje stanovisko, k čomu však nedošlo. Pokiaľ mal odvolací súd v úmysle použiť vo vzťahu k trovám konania moderačné oprávnenie, mal protistrane (žalobcom) umožniť, aby sa k tomu vyjadrili (k zámeru aj k s tým spojeným dôkazom), k čomu ale nedošlo. V uvedenej súvislosti žalobcovia v dovolaní uviedli, že nie je možné, aby odvolací súd v predmetnej veci, tak ako to vyplýva zo súdneho spisu, dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane sporu (žalobcom), ktorí by inak trovy konania získali to neoznámil a tieto sa to dozvedeli až z rozhodnutia odvolacieho súdu. Žalobcovia poukázali v dovolaní ďalej na znenie druhého a tretieho výroku predmetného rozsudku odvolacieho súdu a uviedli, že v prípade úplnej moderácie by uvedené výroky rozsudku odvolacieho súdu mali správne znieť: stranám sporu sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva, resp. súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznáva. V súvislosti s aplikáciou ust. § 257 CSP poukázali žalobcovia v dovolaní ďalej na nález Ústavného súdu SR z 02.04.2020, sp. zn. I. ÚS 387/2019, kde Ústavný súd SR v odseku 43 uviedol: „Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo, alebo ak ho niektorá zo strán sporu navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Strana sporu má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby sa včas k prípadnej aplikácii § 257 CSP vyjadrila. Výrok rozhodnutia v prípade úplnej moderácie by mal znieť „stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“, resp. „súd stranám nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Výrok, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania už nemá v CSP oporu“.

3.1 Žalobcovia v dovolaní ďalej uviedli, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je vnútorne rozporné v podstatnej otázke, od ktorej záviselo správne rozhodnutie o trovách konania, keď odvolací súd na jednej strane vytyka žalobcom, že napriek zisteniu nesúlady medzi faktickým a právnym stavom ich vlastníctva a mimosúdnym rokovaniam s obcou nepodnikli príslušné právne kroky smerujúce k zápisu ich vlastníctva do katastra nehnuteľností skôr a zároveň odvolací súd v neprospech žalobcov vykladá skutočnosť, že žalobcovia boli ochotní predmet svojho vydržaného vlastníctva odkúpiť. Tento argument odvolacieho súdu je v predmetnej veci nelogický, pretože tým, že žalobcovia boli ochotní predmet svojho vydržaného vlastníctva odkúpiť, sa mohli vyhnúť dlhotrvajúcemu a nákladnému sporu, čo nemožno vykladať v ich neprospech. V nadväznosti na uvedené žalobcovia v dovolaní uviedli, že pokiaľ okresný súd ako výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa uvádza skutočnosť, že žalobcovia

nepodnikli príslušné právne kroky smerujúce k zápisu ich vlastníctva do katastra nehnuteľností skôr, čím by sa vyhlili mnohým nedorozumeniam, dokonca boli ochotní predmet svojho vydržaného vlastníctva od žalovaného odkúpiť, čo mohlo byť voči žalovanému zneisťujúce a zmätočné, pričom žalobcovia naopak realizovali svoje práva a povinnosti vlastníkov aj po zistení nesúlady medzi faktickým a právnym stavom dotknutých nehnuteľností bez toho, aby sa ihneď relevantným spôsobom domáhali záväzného a jednoznačného zodpovedania právnej otázky vlastníctva, tak odvolací súd si podľa žalobcov touto argumentáciou protirečí s argumentáciou uvedenou v odseku 15. odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku, kde sa uvádza, že žalobcovia boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní, že im nehnuteľností patria, preto nie je podľa žalobcov jasné, kedy mali príslušné právne kroky smerujúce k zápisu ich vlastníctva do katastra nehnuteľností podniknúť a nie je ani zrejmé, aký časový moment predstavuje v predmetnej veci pojem „skôr“, resp. „ihneď“. Podľa názoru žalobcov uvedeného v dovolaní odvolací súd mal pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa v predmetnej veci v prvom rade prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých strán sporu, pričom mal vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale mal zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery k náhrade trov konania oprávnenej strany sporu. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 119/03 či uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/67/2010) výnimočnosť použitia ust. § 257 CSP, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kolektív, Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, str. 940 až 943). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdov je kontrolovateľné verejnosťou. V neposlednom rade Ústavný súd SR už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku a obranou proti takémuto uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

3.2 Žalobcovia v dovolaní namietali tiež rozhodnutie odvolacieho súdu obsiahnuté vo výroku III. rozsudku odvolacieho súdu, týkajúce sa trov odvolacieho konania a uviedli, že Ústavný súd SR sa s problematikou prípustnosti dovolania podľa Civilného sporového poriadku zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018; uvedenú otázku riešil tiež Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017 a v uznesení sp. zn. 2Cdo 97/2017 z 31. mája 2018. Uviedli, že súčasťou práva na spravodlivý proces je tiež vytvorenie priestoru na to, aby žalobcovia ako strana sporu mohli v predmetnej veci účinne uplatňovať námietky a argumenty, s ktorými sa odvolací súd mal v rozhodnutí náležite vysporiadať. Povinnosťou odvolacieho súdu v predmetnom spore bolo vytvoriť pre žalobcov procesný priestor na to, aby sa mohli vyjadriť i k prípadnému uplatneniu moderačného práva podľa § 257 CSP, pokiaľ odvolací súd taký postup zvažoval a aby mohli vznášať prípadné tvrdenia či dôkazné návrhy, ktoré by mohli mať vplyv na aplikáciu tohto ustanovenia. Navrhli, aby dovolací súd výrok II. a III. rozsudku odvolacieho súdu zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, uznesením sp. zn. 9Cdo/51/2021 zo dňa 30. januára 2023 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júna 2020 sp. zn. 12Co/41/2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. novembra 2020 sp. zn. 12Co/41/2019 vo výroku II., ktorým Krajský súd v Banskej Bystrici zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že žalobcom náhradu trov konania nepriznal a vo výroku III. o nároku na náhradu trov odvolacieho konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

5. V odôvodnení predmetného uznesenia najvyšší súd uviedol, že z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy) určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Občianskom súdnom poriadku účinnom do 30. júna 2016 (§ 142 a nasl.), resp.

v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi konania (strane sporu) pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1 CSP). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ust. § 257 CSP, nepriznanie náhrady trov konania sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti. Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má platiť; moderovať možno aj trovy zastaveného konania. Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ust. § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ust. § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 CSP vyjadrila svoje stanovisko. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. „Aj podľa ustálenej súdnej praxe (viď napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 119/03, či uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/67/2010), výnimočnosť použitia ust. § 257 CSP, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené, a to najmä so zreteľom na analogické použitie § 255 ods. 2 CSP odvolacím súdom, keď však v súdnej veci do úvahy neprichádzala zásada úspechu vo veci podľa § 255 CSP, ale zavinenie za zastavenie konania podľa § 256 CSP“ (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kolektív Civilný sporový poriadok komentár Prah C. H. Beck 2016 strana 940 – 943).

6. V ďalšom texte odôvodnenia predmetného uznesenia najvyšší súd opakovane zdôraznil, že rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu a ústavného súdu dospela k záveru, že ak súd má v úmysle použiť moderačné právo v zmysle ust. § 257 CSP alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ust. § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ust. § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia (pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike sťažnosť č. 9815/10, ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. Pl. ÚS 46/13, sp. zn. I. ÚS 1593/15, tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo/14/99 z 01.09.2020, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012, sp. zn. 4Cdo/75/2022, sp. zn. 4Cdo/155/2020, nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 168/2018-22, sp. zn. I. ÚS 153/2018-28) a poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 168/2018, kde ústavný súd uviedol, že „konanie o náhrade trov konania je konaním kontradiktórnym, preto mal dať krajský súd priestor sťažovateľke na vyjadrenie k prípadne aplikácii § 257 CSP; toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami na dosiahnutie spravodlivosti pre účastníkov konania. Pokiaľ je aplikované bez toho, že by relevantné dôvody na takýto postup boli posudzované, ide o postup svojvoľný, a teda zasahujúci do základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Odvolací súd tým, že nevyzval dovolateľov, aby sa vyjadrili k prípadnej aplikácii § 257 CSP a nevytvoril im procesný priestor, umožňujúci vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia, porušil právo dovolateľov na spravodlivý proces, a tým konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 f) CSP, preto najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie dovolateľov je v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozsudok odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením vo výrokoch II. a III. zrušiť a vec mu vrátiť v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

7. Po zrušení a vrátení veci v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie odvolací súd najprv (t. j. skôr ako rozhodol) vyzval žalobcov (ktorý už svoj postoj k aplikácii ust. § 257 CSP v danom spore vyjadril v dovolaní, preto a len z tohto dôvodu im odvolací súd poskytol na vyjadrenie krátku lehotu), rešpektujúc dôvody zrušenia rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 30. júna 2020 v časti trov konania najvyšším súdom

(neposkytnutie procesného priestoru na zaujatie stanoviska k aplikácii ust. § 257 CSP), aby sa vyjadrili k prípadnej aplikácii ust. § 257 CSP na rozhodnutie o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania.

8. Právny zástupca žalobcov vo vyjadrení zo dňa 08. 03. 2024 okrem iného uviedol, že aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Predpokladom použitia § 257 CSP je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania inak úspešným žalobcom a existencia výnimočnosti daného prípadu. Predmetný prípad nie je výnimočný, v danej veci neexistujú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov žalobcom. Výnimočnosť nespočíva podľa žalobcov ani v okolnostiach danej veci, ani v okolnostiach na strane žalovaného a žalobcov. Právny zástupca žalobcov ďalej v predmetnom vyjadrení rovnako ako v dovolaní uviedol, že pokiaľ odvolací súd ako výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa uvádza, že žalobcovia „nepodnikli príslušné právne kroky smerujúce k zápisu ich vlastníctva do katastra nehnuteľností skôr, čím by sa vyhlí mnohým nedorozumeniam, dokonca boli ochotní predmet svojho vydržaného vlastníctva odkúpiť, čo mohlo byť voči žalovanému zneisťujúce a zmätočné, pričom realizovali svoje práva a povinnosti vlastníkov aj po zistení nesúladu medzi faktickým a právnym stavom nehnuteľnosti bez toho, aby sa ihneď relevantným spôsobom domáhali záväzného a jednoznačného zodpovedania právnej otázky vlastníctva“, tak si odvolací súd protirečí s argumentáciou uvedenou v odseku 15. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/41/2019-583 zo dňa 30. júna 2020, kde odvolací súd uvádza, že žalobcovia boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní, že im nehnuteľnosti patria (čo bolo predpokladom vydržania v predmetnej veci), potom nie je podľa právneho zástupcu žalobcov jasné kedy mali podniknúť „príslušné právne kroky smerujúce k zápisu ich vlastníctva „ a nie je ani zrejmé, aký časový moment predstavuje pojem „skôr“, resp. „ihneď“ v predmetnej veci.

9. V nadväznosti na uvedené právny zástupca žalobcov v predmetnom vyjadrení uviedol, že odvolací súd výnimočnosť prípadu z hľadiska aplikácie ust. § 257 CSP vzhliadol aj v okolnostiach danej veci, ktoré ustálil tak, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva v obci, v ktorej evidencia nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti. Aj tento záver odvolacieho súdu o dôvodnosti použitia ustanovenia § 257 CSP vzhľadom na predmet konania nie je podľa žalobcov vecne správny. V závere predmetného vyjadrenia právny zástupca žalobcov poukázal na postoj žalovaného v konaní a na jeho neochotu („absenciu snahy“) vyriešiť vec mimosúdne.

10. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom v rozsahu vymedzenom vo výroku uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/51/2021 zo dňa 30. januára 2023, rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2C/117/2012-508 zo dňa 31.10.2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 2C/117/2012- 627 zo dňa 20. októbra 2020 vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

11. Predmetom odvolacieho konania po vrátení veci na ďalšie konanie najvyšším súdom bolo už len rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania (výrok predmetného rozsudku okresného súdu týkajúci sa veci samej nadobudol právoplatnosť dňa 24. 08. 2020), kde súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania podľa ust. § 255 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalobcom 1/ a 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Po opätovnom prejednaní odvolania v časti týkajúcej sa trov prvoinštančného konania, odvolací súd po oboznámení sa s dovolacou argumentáciou žalobcov a s argumentáciou žalobcov obsiahnutou vo vyjadrení ich právneho zástupcu zo 08. 03. 2024 dospel k záveru, že predpoklady aplikácie ust. § 257 CSP (výnimočnosť prípadu, spočívajúca tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu a existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa) na rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania nie sú v danom prípade splnené. Bol to práve žalovaný – obec, v ktorej evidencia nehnuteľností nezodpovedala skutočnosti (čo nemožno pričítať na vrub žalobcov), čo v konečnom dôsledku viedlo k sporu, ktorý sa mohol v zmysle snahy žalobcov skončiť aj mimosúdne, čím by sa predišlo navyšovaniu trov konania, avšak práve v dôsledku neochoty zo strany žalovaného vyriešiť spor mimosúdne, k mimosúdne vyriešeniu sporu nedošlo. Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd po opätovnom prejednaní veci k záveru, že v danom prípade nie sú splnené predpoklady na aplikáciu ust. § 257 CSP, ktoré sa má v zmysle ustálenej súdnej praxe vykladať prísne reštriktívne a aplikovať len

celkom výnimočne, a preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách prvoinštančného konania, tak ako je vyššie uvedené, podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Rovnako rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP aj o trovách dovolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.